

Yeni Türk Ticaret Kanunu'nda Yapılacak Değişiklikler.

Bilindiği üzere 6102 sayılı “Türk Ticaret Kanunu” ile 6103 sayılı “Türk Ticaret Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun” 14 Şubat 2011 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Ticari hayat ile ilgili birçok önemli değişiklik getiren ve ticari yaşamı önemli ölçüde değiştirecek olan düzenlemeler içeren Yeni Türk Ticaret Kanunu, Türkiye Muhasebe Standartlarının uygulanması ile internet sitesi kurma zorunluluğuna ilişkin hükümler hariç olmak üzere, **01 Temmuz 2012** tarihinde yürürlüğe girecektir.

Ancak, anılan Kanun henüz yürürlüğe girmeden, kamuoyunda çok tartışılan ve eleştirilen bazı düzenlemeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan değişiklik Yasa Tasarısıyla yeniden ele alınmakta ve eleştirileri giderecek şekilde yeniden düzenlenmektedir. Anılan Yasa Tasarısında yer alan bazı temel düzenleme değişiklikleri aşağıdaki gibi sıralanabilir:

1- Ortakların Şirkete Borçlanma Yasağı

Yeni TTK'nun en çok eleştiri alan düzenlemelerinden biri; Anonim Şirketlerde ve Limited Şirketlerde, iştirak taahhüdünden doğan borçlar hariç, pay sahiplerinin şirkete borçlanmasının yasaklanmış olmasıydı. Ancak, şirketin işletme konusu ve pay sahibinin işletmesi gereği olarak yapılmış olan bir işlemde doğan ve emsalleriyle aynı veya benzer şartlara tabi tutulan işlemler borç yasağının kapsamı dışındaydı.

Yapılması öngörülen yeni düzenlemeyle bu borç yasağı kaldırılmamakla birlikte önemli ölçüde yumuşatılmaktadır. Anılan yasağın “pay sahipleri sermaye taahhüdünden doğan vadesi gelmiş borçlarını ifa etmedikçe ve şirketin serbest yedek akçelerle birlikte karı geçmiş yıl zararlarını karşılayacak düzeyde olmadıkça şirkete borçlanamaz” şekline dönüştürülmektedir.

Bu düzenlemeye aykırı hareket edilmesi halinde daha önceki Yasa maddesine göre, **ortakların** üçyüz günden az olmamak üzere adli para cezasıyla cezalandırılması (Md 562- En aza ceza tutarı 300 gün x 20 TL= 6.000 TL en yüksek ceza tutarı 730 gün x 20 TL= 73.000 TL olmaktadır) öngörülmüşken, yapılan değişiklik uyarınca, ortaklar yerine **şirketin** bu cezaya muhatap olması benimsenmiştir.

Anılan yasağın yeni borçlanmalar için 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren başlayacaktı. Bu düzelemede bir değişiklik yoktur. Eski borçlanmaların ise 3 yıl içinde, 1 Temmuz 2015 tarihine kadar nakden ödeme yapılarak kapatılması gerekmekteydi. Ancak, yapılacak değişikliklerle, eski borçlanmaların 3 yıl içinde kapatılmasına ilişkin 6103 sayılı Kanundaki madde kaldırılmaktadır.

2- Yönetim Kurulu Üyelerinden/Şirket Müdürlerinden Birinin Türkiye'de Yerleşik Olma Şartı, Yüksek Öğrenim Şartı

Yeni TTK'nun 359. Maddesinde yer alan ve "Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyelerinden en az birinin yerleşme yerinin Türkiye'de bulunması ve Türk vatandaşı olması" şartı, değişiklik Tasarısında kaldırılmaktadır. Keza, "Limited Şirketlerde müdürlerden en az birinin yerleşim yerinin Türkiye'de bulunması" şartını getiren TTK'nun 628. Maddesi de kaldırılmaktadır.

Öte yandan, "anonim şirketlerde Yönetim Kurulu üyelerinin en az dörtte birinin yüksek öğrenim görmüş olma zorunluluğu" da değişiklik Tasarısında kaldırılmaktadır.

3- İnternet Sitesi Kurma Yükümlülüğü ve Sitenin İçeriği

Yeni TTK'nun 1524 üncü maddesi uyarınca, **her sermaye şirketinin**, yani anonim şirketler, limited şirketler ile sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin bir internet sitesi açması ve bu sitenin belli bir bölümünü kanunda 12 bent halinde sayılan bilgilerin açıklanmasına özgülemesi gerekmektedir ve söz konusu düzenleme 01 Temmuz 2013 tarihinde yürürlüğe girecekti.

Yapılacak değişiklikler kapsamında; internet sitesi oluşturmak durumunda olan sermaye şirketleri, sitenin kurulma zamanı, siteye konulacak içeriklerin hangi sürede bu siteye konulacağı, sitede ilan edilecek hususlar yeniden düzenlenmektedir

Yapılan değişiklik düzenlemesine göre; her sermaye şirketi değil, 397 nci maddenin dördüncü fıkrası uyarınca, sadece, "**denetime tabi olacak sermaye şirketleri**", kuruluşlarının ticaret siciline tescili tarihinden itibaren **üç ay içinde** bir internet sitesi açmak ve bu sitenin belirli bir bölümünü şirketçe kanunen yapılması gereken ilanların yayımlanmasına özgülemek zorundadır. **Denetime tabi olacak şirketlerin** hangi şirketler olacağını ise, **Bakanlar Kurulu** belirleyecektir. Keza, 1524 üncü maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce kurulan denetime tabi sermaye şirketlerinden internet sitesine sahip olanlar sözkonusu maddenin yürürlüğünden itibaren **üç ay içinde** internet sitelerinin belli bir bölümünü 1524 üncü maddedeki içeriklerin yayımlanmasına özgülemek, internet sitesi olmayanlar ise aynı süre içinde internet sitesi açmak ve bu sitenin belli bir bölümünü anılan maddedeki içeriklerin yayımlanmasına özgülemek zorundadır.

İnternet sitesinde yayımlanacak içerikler Yeni Türk Ticaret Kanununun 1524. Maddesinde 12 bent halinde sayılmışken, değişiklik tasarısında bunlar çıkartılmaktadır.

4- Defterlerin Türkiye Muhasebe Standartlarına Göre Tutulma Yükümlülüğünün Kaldırılması

Yeni Türk Ticaret Kanununda yapılması düşünülen değişikliklerden belki de en önemlisi; ticari defterlerin, Türkiye Muhasebe Standartlarına göre tutulması yükümlülüğünün kaldırılmasıdır. Bu kapsamda yapılacak değişiklikler yasalarsa, defterler eskiden olduğu gibi tutulacaktır. Nitekim, değişiklik tasarısında TTK'nun 64.

maddesinin 5. fıkrası; “Bu Kanuna tabi gerçek ve tüzel kişiler, 4/1/1961 tarihli ve 213 sayılı Vergi Usul Kanununun defter tutma ve kayıt zamanıyla ilgili hükümleri ile aynı Kanunun 175 inci ve mükerrer 257 nci maddelerinde yer alan yetkiye istinaden yapılan düzenlemelere uymak zorundadır. Bu Kanunun defter tutma, envanter, mali tabloların düzenlenmesi, aktifleştirme, karşılıklar, hesaplar, değerlendirme, saklama ve ibraz hükümleri 213 sayılı Kanun ile diğer vergi kanunlarının aynı hususları düzenleyen hükümlerinin uygulanmasına, vergi kanunlarına uygun olarak vergi matrahının tespit edilmesine ve buna yönelik mali tabloların hazırlanmasına engel teşkil etmez.” şeklinde değiştirilmektedir.

Yapılan değişikliklerde; defterlerin açılış onaylarının hangi sürede yaptırılacağı (*fiziki ortamda tutulan yevmiye defteri, defteri kebir ve envanter defteri ile dördüncü fıkrada sayılan defterlerin açılış onayları, kuruluş sırasında ve kullanılmaya başlanmadan önce noter tarafından yapılır. Bu defterlerin izleyen faaliyet dönemlerindeki açılış onayları, defterlerin kullanılacağı faaliyet döneminin ilk ayından önceki ayın sonuna kadar notere yaptırılır*), bu defterlerden sadece **yevmiye defteri** ile **yönetim kurulu karar defterinin** kapanış onayına tabi olacağı, pay defteri ve genel kurul toplantı ve müzakere defterinin yeterli yapraklarının bulunması halinde bu defterlerin izleyen faaliyet döneminde veya dönemlerinde de tekrar açılış onayı yaptırılmaksızın kullanılabilmesi, defterlerin elektronik ortamda tutulması halinde noterce yapılması gereken açılış ve kapanış onaylarının bu defterler için aranmayacağı, fiziki ortamda veya elektronik ortamda tutulacak ticari defterlerin nasıl tutulacağı ile diğer hususların Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Maliye Bakanlığınca müştereken çıkarılacak tebliğle belirleneceği hüküm altına alınmaktadır.

5- Bağımsız Denetim

Yapılacak değişikliklere göre; bağımsız denetime tabi olacak şirketler Bakanlar Kurulunca belirlenecektir. Bakanlar Kurulunca belirlenen denetime tabi olacak anonim şirketlerin ve şirketler topluluğunun finansal tabloları **denetçi** tarafından, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca yayımlanan uluslararası denetim standartlarıyla uyumlu Türkiye Denetim Standartlarına göre denetlenecektir. Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporu içinde yer alan finansal bilgilerin, denetlenen finansal tablolar ile tutarlı olup olmadığı ve gerçeği yansıtmayı yansıtmadığı da denetim kapsamı içindedir.

TTK'nun 400. Maddesinde yer alan “**denetçi**” tanımı değişiklik Tasarısında aşağıdaki gibi yeniden düzenlenmektedir:

“ **Denetçi**, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumunca, bağımsız denetim yapmak üzere yetkilendirilen bağımsız denetçi veya ortakları bağımsız denetçi olan sermaye şirketleri olabilir.”

Keza, on yıl içinde aynı şirket için toplam yedi yıl denetçi olarak seçilen denetçi üç yıl geçmedikçe denetçi olarak yeniden seçilemeyecektir. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve denetim Standartları Kurumu bu süreleri kısaltmaya yetkilidir.

Öte yandan, yeni TTK'nda düzenlenmiş olan "işlem denetçisi" müessesesi de yürürlüğe girmeden kaldırılmaktadır.

6- Hapis Cezaları

Yeni TTK'nunda aşağıdaki işlemlerde doğrudan hapis cezası öngörülmüştü;

- Bağlı ve hakim şirket raporlarının düzenlenmemesi
- Kamunun denetim elemanı tarafından istenen bilgi ve belgelerin verilmemesi, eksik verilmesi veya bu denetim elemanlarının görevlerinin yapılmasının engellenmesi
- Şirketin kuruluşu, sermaye arttırması, menkul kıymet çıkarılması gibi işlemlerle ilgili belgelerin hileli ve sahte olması
- Aynı sermayenin veya devralınacak işletmenin ve ayınların değerlendirilmesinde yolsuzluk yapılması
- Halktan izinsiz para toplanması, ve
- İnternet sitesinin kurulmaması veya içeriğinin yasal düzenlemelere uygun olmaması.

Değişiklik tasarısında ise; "internet sitesinin kurulmaması veya içeriğinin yasal düzenlemelere uygun olmaması", "aynı sermayenin veya devralınacak işletmenin ve ayınların değerlendirilmesinde yolsuzluk yapılması" ve "bağlı ve hakim şirket raporlarının düzenlenmemesi" fiilleri için hapis cezası kaldırılmakta bu fiiller için adli para cezası öngörülmektedir.

Kanunda yer alan diğer "adli para cezası" gerektiren fiilere uygulanacak cezaların bir kısmı ise hafifletilmekte ve "idari para cezası"na dönüştürülmektedir.

7- Kağıt ve Belgelerde Yer Alması Gereken Bilgiler

Yeni TTK'nun 39. Maddesinde yer alan "tacirin işletmesiyle ilgili olarak kullandığı her türlü kağıt ve belgede" bulunması gereken kayıtlar; tacirin sicil numarası, ticaret ünvanı, işletmesinin merkezi, yönetim kurulu başkan ve üyelerinin, müdür ve yöneticilerinin ad ve soyadları, internet sitesinin adresi ve numarası iken, yapılacak değişiklik Tasarısında, bu maddedeki "her türlü kağıt ve belgede" ibaresi " ticari mektuplarda ve ticari defterlere yapılan kayıtların dayandığı belgelerde" şeklinde değiştirilmiştir. Keza bunlarda yer alması gereken bilgiler de "tacirin sicil numarası, ticaret ünvanı, işletmesinin merkezi ile tacir internet sitesi oluşturma yükümlülüğüne tabi ise tescil edilen internet sitesinin adresi" olarak sınırlandırılmıştır.

Şirket internet sitesi düzenlemek zorunda ise bu internet sitelerinde, yukarıdaki bilgilerin yanısıra; anonim şirketlerde yönetim kurulu başkan ve üyelerinin adları ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı, limited şirketlerde müdürlerin adları ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde yöneticilerin adları ve soyadları ile taahhüt edilen ve ödenen sermaye miktarı da yayınlanacaktır.

8- Ana Sözleşmelerde Uyum İçin Yapılacak Değişikliklerde Süre

Yeni TTK'nda, mevcut ana sözleşme hükümlerinin 14.8.2012 tarihine kadar yeni kanun hükümlerine uygun hale getirilmesi zorunluluğu öngörülmüştü. Yapılacak değişikliğe göre; ana sözleşmelerin yeni kanuna uygun hale getirilmesi için tanınan süre **1.7.2013** tarihine kadar olacaktır.

9- Tasfiye Kolaylığı

Yeni TTK'nunda yer almamış olmasına rağmen, daha önce münfesihi olmasına veya sayılmasına karşın tasfiye edilmeyerek ticaret sicili kayıtlarından terkin edilmeyen anonim ve limited şirketler ile kooperatiflerin tasfiyelerinin kolaylaştırılmasını teminen değişiklik tasarısına hükümler konulmuştur.

Yapılan düzenlemelere göre; **01.07.2012 tarihinden itibaren iki yıl içinde**, aşağıdaki halleri tespit edilen ya da bildirilen anonim ve limited şirketler ile kooperatiflerin tasfiyeleri ve ticaret sicilinden kayıtlarının silinmeleri ilgili Kanunlardaki tasfiye usulüne uyulmaksızın yeni TTK'na eklenecek Geçici 7. Madde hükümlerine göre yapılacaktır:

- a) 24/6/1995 tarihli ve 559 sayılı Türk Ticaret Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname gereğince, sermayelerini anılan Kanun Hükmünde Kararname ile öngörülen tutarlara çıkarmamış anonim şirketler ile limited şirketler.
- b) Bu Kanunun yürürlük tarihinden önce münfesihi olan veya yürürlük tarihinden sonra iki yıl içinde münfesihi olan anonim ve limited şirketler.
- c) 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre herhangi bir nedenle dağılmış olan kooperatifler.
- d) Sebebi ne olursa olsun aralıksız son beş yıla ait olağan genel kurul toplantıları yapılamayan anonim şirketler ile kooperatifler.
- e) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce tasfiye işlemlerine başlanılmış ancak genel kurulun toplanamaması nedeniyle ara bilançoları veya son ve kafi bilançosu genel kurula tevdi edilemediği için ticaret sicilinden terkin işlemi yapılamayan şirket ve kooperatifler.